

Generieke Functies

Wat kunnen we nu al doen en waar wachten we nog op?

Auteur: Booozt

Versie: maart 2026

Doel: hand-out voor relatiemanager regio's en regioprojectleiders

Dit is een levend document dat regelmatig wordt geactualiseerd in afstemming met de landelijke programma's.

Wat zijn de Generieke Functies?

Generieke Functie

Identificatie

Authenticatie

Autorisatie

Toestemming

Lokalisatie

Adressering

Wat wordt er geregeld?

Wie logt er in?

Ben je wie je zegt dat je bent?

Welke gegevens mag jij inzien?

Is de patiënt akkoord met delen?

Waar staan de gezochte gegevens?

Wat is het digitale adres?

Invulling Generieke Functies

Generieke Functie

Identificatie

Authenticatie

Autorisatie

Toestemming

Lokalisatie

Adressering

Gemeenschappelijke Voorziening

BSN; UZI-nr; URA-nr (wordt Dezi (abonnee)-nr)

1. WDO erkend, zoals DigiD; 2. eIDAS genotificeerd;
3. Zorgspecifiek (NEN 7518), zoals UZI-pas

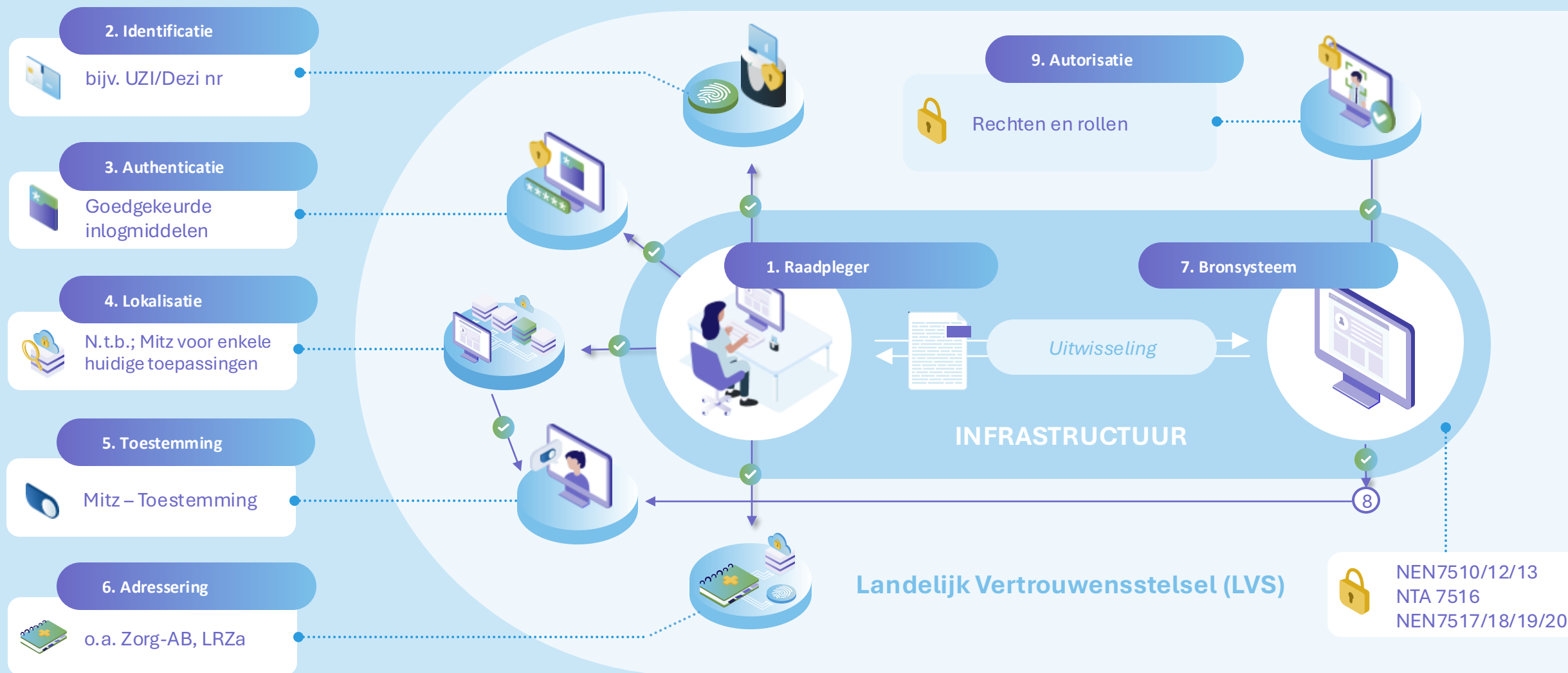
Richtlijn per gegevensuitwisseling
VWS regie & decentrale aanvulling

Mitz

Nader te bepalen (voor Beeldbeschikbaarheid: Mitz)

LRZa als vindplaats voor adresboeken: o.a. ZORG-AB,
Enovation adresboeken, ZorgDomein adresboek

Samenhang Generieke functies (SOLL)

Uitgangspunten bij de ondersteuning voor GF's

- We ondersteunen bij het implementeren van geschikte voorzieningen die bewezen en beschikbaar zijn.
- We ondersteunen bij de voorbereidingen op wat er komen gaat door informatievoorziening over ontwikkelingen bij de landelijke programma's en leveranciers van voorzieningen.
- We verwijzen daarbij zoveel mogelijk naar de eigen informatie, implementatieteams en tooling van de landelijke programma's en leveranciers van voorzieningen (voor zover beschikbaar).
- We zoeken oplossingen bij knelpunten, inclusief het beleggen van vraagstukken op de juiste plek.

Informatiebronnen t.b.v. Generieke Functies

Welke informatie is beschikbaar t.b.v. (de voorbereiding op) invulling van de Generiek Functies

1 <i>Identificatie</i>	2 <i>Authenticatie</i>	3 <i>Autorisatie</i>	4 <i>Toestemming</i>	5 <i>Lokalisatie</i>	6 <i>Adressering</i>	7 <i>Logging</i>
Uzi rolcodes Hand-out 	Dezi .nl ZORG-ID Hand-out 	Autorisatierichtlijnen voor uitwisselingen over het LSP UZI rolcodes Hand-out 	Regio- & implementatie adviseurs VZVZ Overzicht leveranciers Mitz checklist voor ZA Mitz Informatiekaart Hand-out 	NEN 7519 als basis 	Regio- & implementatie adviseurs VZVZ ZORG-AB gegevens aanvullen Bronregisters bijwerken LRZa bijwerken Hand-out 	NEN 7513 als basis
Wie logt er in?	Ben je wie je zegt dat je bent?	Welke gegevens mag jij inzien?	Is patiënt akkoord met delen medische gegevens?	Waar staan de gezochte gegevens?	Wat is het digitale adres?*	Wie heeft gegevens van/over de patiënt ingezien?

Leeswijzer

In de volgende slides is voor elke generieke functie steeds voorzien in:

Een uitgebreide handout-slide

- Voor de Booozt regio-projectleiders als overzicht waar nu samen met de zorgaanbieders aan kan worden gewerkt.
- Om indien gewenst als handout(set) beschikbaar te stellen aan zorgaanbieders.

Een beknopte overzichts-slide

- Om te gebruiken in een presentatie.

Identificatie – Wie logt er in?

Inleiding

Een voorwaarde voor veilige gegevensuitwisseling is dat de professional zich kan identificeren. Dat kan met behulp van identificatienummers waarmee een zorgverlener kan inloggen op een digitaal systeem. Het betreft:

- een medewerker-ID (UZI-nummer / Dezi-nummer);
- het Organisatie abonneenummer (URA-nummer / Dezi-abonneenummer);
- de UZI rolcode.

Met ingang van de wet DIAZ (naar verwachting per 1 juli 2026) en livegang van het Dezi-stelsel worden abonnee zorgaanbieders en zorgmedewerkers gemigreerd van het UZI-register naar het Dezi-register, en wordt het UZI/URA-nummer omgezet in een Dezi-(abonnee)nummer.

Solistisch werkende zorgverleners (abonnee zorgverleners) worden niet mee gemigreerd. Indien zij zelfstandig werkzaam zijn en geregistreerd zijn bij de KvK kunnen zij een nieuwe abonneeregistratie in het Dezi-register indienen.

Wat je nu al kan doen

- Inventariseer welke URA-nummers er op dit moment in je organisatie in gebruik zijn en controleer of dat passend is bij de toekomstige data-uitwisselingen. Inventariseer wie verantwoordelijk is en wie de nummers beheert.
- Controleer of alle medewerkers gekoppeld zijn aan een medewerkers-ID. Bepaal welke medewerkers een eigen UZI/Dezi-nummer nodig hebben voor uitwisseling van gevoelige gegevens. Medewerkers mogen straks niet meer 'meeliften' op het nummer van een collega.
- Controleer of deze medewerkers gekoppeld zijn aan een (UZI)rolcode en stel eventuele vervolgacties vast met betrekking tot de inrichting van de rechten per rolcode.

Middelen

Hand-out

UZI-rolcodes

Authenticatie – Ben je wie je zegt dat je bent?

Inleiding

Naar verwachting is per 1 juli 2026 de Wet DIAZ van kracht. Daarmee is Dezi (De Zorgidentiteit; zie dezi.nl) dan actief. Dezi is een inlogstelsel gekoppeld aan het Dezi-register (=uitbreiding van het huidige UZI-register). Dezi is bestemd voor iedereen die werkzaamheden verricht of gaat verrichten waarbij cliëntgegevens worden verwerkt. Er kan voor authenticatie gebruik worden gemaakt van meerdere erkende inlogmiddelen die moeten voldoen aan het betrouwbaarheidsniveau 'eIDAS hoog'. Inloggen met alleen gebruikersnaam, wachtwoord en eventueel een authenticatiefactor mag dan niet meer. Er worden 3 categorieën van erkende inlogmiddelen onderscheiden: 1. WDO erkende inlogmiddelen (DigiD); 2. Middelen vanuit eIDAS erkend (wallets); 3. Middelen die aan NEN 7518 voldoen (nu: de UZI-pas, en in de toekomst Zorg-ID Smartcard/Mobiel of een ziekenhuispas, indien deze aan het juiste betrouwbaarheidsniveau gaan voldoen).

De UZI-pas is nog bruikbaar tot 1 november 2028. Aanvragen kan tot 1 november 2027. Financiering van de UZI-pas door ZN voor de 1^e lijn is inmiddels vervallen. Na een duale periode zal het inloggen via Dezi per 1 januari 2031 verplicht zijn. Bij livegang van het Dezi-stelsel worden abonnee zorgaanbieders en zorgmedewerkers gemigreerd van het UZI-register naar het Dezi-register. Solistisch werkende zorgverleners (abonnee zorgverleners) worden niet mee gemigreerd. Indien zij zelfstandig werkzaam zijn en geregistreerd zijn bij de KvK, dan kunnen zij een nieuwe abonneeregistratie in het Dezi-register indienen.

Wat je nu al kan doen

- Start met de voorbereidende activiteiten zoals genoemd onder Identificatie.
- Begrijp welke type inlogmiddelen straks zijn toegestaan en bekijk per middel: wat is het effect op de (zorg)processen en op het beleid (zorg, HR, IT). Dit is voorbereidend op toekomstige keuzes voor passende inlogmiddelen.
- Breng in kaart welke systemen worden geraakt en leg contact met de leveranciers van die systemen om op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen bij de leveranciers (wat wordt wanneer door hen aangepast).

Specifiek voor huisartsen en apothekers: ZORG-ID Mobiel/Smartcard kan worden aangevraagd als alternatief voor UZI-pas (voldoen nu nog niet aan alle Dezi-vereisten).

Middelen

Dezi.nl

Yivi Wallet

ZORG-ID

Autorisatie – Welke gegevens mag jij inzien?

Inleiding

Autorisatie is het proces waarbij wordt bepaald of een zorgmedewerker toegang krijgt tot specifieke gegevens. De dossierhoudend zorgaanbieder is verantwoordelijk voor de toegangsverlening tot het patiëntdossier.

De zorgaanbieder dient een autorisatie-beleid vast te stellen (inclusief autorisatieafspraken en een autorisatiematrix) om te verzekeren dat de bevoegdheden van dossierhoudende en raadplegende zorgaanbieder(s) niet verder reiken dan voor de behandeling van de betrokkene noodzakelijk is.

Er wordt gestreefd naar autorisatie-richtlijnen per gegevensuitwisseling, want voor iedere type gegevensuitwisseling moeten nadere afspraken gemaakt worden over o.a. privacy, informatiebeveiliging en het gebruik van technische standaarden. VWS voert centrale regie, in ieder geval voor de definitie van de rollen en verantwoordelijkheden. Dit gaat landen in het verbindende Twiin Afsprakenstelsel, die bedoeld is om lokale en regionale verschillen te beperken en landelijke opschaling mogelijk te maken. Daarnaast is er ruimte voor decentrale afspraken in de keten, in de regio etc.

Wat je nu al kan doen

- Breng je ICT-landschap in kaart van systemen en hun leveranciers. Bepaal welke rollen (rolcodes) toegang moeten hebben tot het LSP, indien van toepassing voor jouw organisatie.
- Inventariseer welke autorisatiematrices er nu al zijn voor die systemen waarmee patiëntgegevens worden uitgewisseld. Inventariseer als dossierhouder welke rollen en autorisaties daarin zijn opgenomen. Bepaal als dossierhouder welke rollen (intern/extern) toegang moeten hebben tot welke (delen van) het patiëntdossier.
- Breng het landschap in kaart van partijen die in jouw regio gevoelige gegevens met elkaar uitwisselen. Start in regionaal verband het gesprek over autorisatie-richtlijnen: welke autorisatie-afspraken willen jullie als verantwoordelijke zorgaanbieders maken met de ander als raadplegend zorgaanbieder voor beoogde gegevensuitwisselingen.

Middelen

**Autorisatierichtlijnen
voor uitwisselingen over
het LSP**

UZI-rolcodes

4 Toestemming – Is patiënt akkoord met delen van medische gegevens?

Inleiding

Voor het elektronisch delen van medische gegevens is onder de huidige wetgeving de toestemming van de patiënt noodzakelijk. Samen met de zorg is daarom Mitz ontwikkeld: een gemeenschappelijke voorziening waarin de toestemmingskeuzes van iedere Nederlander voor verschillende zorgsectoren centraal kunnen worden vastgelegd. Mitz kan gebruikt worden in combinatie met digitale uitwisselsystemen, op voorwaarde dat deze systemen technisch zijn voorbereid op het raadplegen en verwerken van toestemmingsinformatie via Mitz. Het Informatieberaad Zorg heeft in april 2022 besloten om Mitz in ieder geval tot april 2027 op te nemen als bouwsteen in het informatiestelsel in de zorg. Mitz wordt doorontwikkeld om beter aan te sluiten op de kaders van de Generieke Functies en om voorbereid te zijn op toekomstige Europese regelgeving (EHDS). Daarbij wordt rekening gehouden met verschillende scenario's, waaronder het scenario waarin 'geen bezwaar' (opt-out) een optie zou kunnen zijn.

Zorgaanbieders committeren zich eraan om expliciete toestemming te beheren en te raadplegen via de online toestemmingsvoorziening Mitz. Voor de uitrol worden meerdere sporen gevolgd: regionaal waar dat logisch is, maar ook sectorgericht, ketengericht of via landelijke programma's - afhankelijk van de dynamiek, prioriteiten en volwassenheid van de betreffende zorgdomeinen.

Wat je nu al kan doen

- Bekijk [Mitz-toestemming.nl](https://mitz-toestemming.nl) om meer te weten over wat Mitz is en wat je als zorgaanbieder moet doen om Mitz te gebruiken (incl. het ondertekenen van de overeenkomst om toe te treden tot het Mitz Afsprakenstelsel).
- Check bij uw XIS-leverancier of Mitz wordt ondersteund, wat de benodigde versie/aanpassingen zijn en wat gaat veranderen; vraag leveranciershandleidingen op.
- Ga na of uw huidige toestemmingsregistratie (technisch en juridisch) kan worden overgezet naar Mitz.
- Bezoek MijnMitz.nl en leg zelf uw eigen toestemmingskeuze vast en zie meteen wat uw patiënten ervaren.
- Stem af over volgorde en tijdsplan via meerdere routes: regio, sector/domein, ketensamenwerking en waar passend landelijke programma's.

Middelen

Overzicht leveranciers
aangesloten op Mitz

Informatiekaart Mitz voor
Zorgaanbieders

Checklist livegang Mitz
voor Zorgaanbieders

VZVZ regio- &
implementatie-adviseurs

Leveranciers hand-
leidingen (ivm Mitz)

Lokalisatie – Waar staan de gezochte gegevens?

Inleiding

De norm NEN 7519 is in januari 2026 formeel gepubliceerd en vormt de eerste generieke norm die specifiek adressen en metadata beschrijft die nodig zijn om gezondheidsgegevens te lokaliseren, oftewel: vaststellen waar gegevens van een patiënt beschikbaar zijn over meerdere systemen/zorgaanbieders. Het vormt een randvoorwaarde voor interoperabiliteit en databeschikbaarheid onder de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz).

Doordat zorgaanbieders kenbaar maken over welke informatie zij beschikken, kan snel de benodigde informatie opgehaald worden. VWS werkt de generieke functie voor lokalisatie momenteel verder uit en ontwikkelt aanvullende componenten die nodig zijn voor een goede werking van lokalisatie. Het gaat hierbij om: kwalificatieregister, pseudonimiseringsdienst en een Nationale Verwijs Index (NVI) met bijbehorende metadata-registers. Naar verwachting starten vanaf Q2 2026 pilots onder regie van VWS. Op basis hiervan wordt bepaald hoe lokalisatie bij gegevensuitwisseling exact gaat worden ingericht.

Dan wordt ook duidelijk of de lokalisatiefunctie van Mitz doorontwikkeling vraagt om aan alle informatievereisten met betrekking tot zorginhoudelijke context te kunnen voldoen. Op dit moment wordt de lokalisatiefunctie van Mitz gebruikt bij uitwisseling van beelden (use-case beeldbeschikbaarheid). Daarnaast wordt onderzoek gedaan voor bredere toepassing door koppeling met (regionale) oplossingen zoals Zorgviewer en Digizorg.

Wat je nu al kan doen

Verken de norm NEN 7519 op hoofdlijnen. Blijf op de hoogte van de landelijke ontwikkelingen bij VWS voor wat betreft de aanvullende componenten, en van de ontwikkelingen in de (regionale) projecten in combinatie met Mitz. Mitz kan (tijdelijk) worden gebruikt voor de use-case beeldbeschikbaarheid en andere regionale initiatieven.

Middelen

NEN 7519 als basis

Adressering – wat is het digitale adres?

Inleiding

Verschillende landelijke zorginitiatieven vragen om één digitaal adresboek van beschikbare zorgaanbieders. Een dergelijk adresboek bevat naast contactinformatie ook organisatorische en technische gegevens die nodig zijn om computers en applicaties met elkaar te verbinden. De inrichtingskeuze van VWS is dat het huidige Landelijk Register Zorgaanbieders (LRZa van het CIBG) doorverwijst naar achterliggende adresboeken. Zoals ZORG-AB, oplossing-specifieke adresboeken van Enovation en het ZorgDomein adresboek. Deze voldoen nog niet aan alle vereisten.

Booozt richt zich op ZORG-AB. ZORG-AB voorziet in meerdere functionaliteiten zoals:

1. een webportaal: daarin kunnen de gegevens van zorgaanbieders/zorgverleners worden ingezien en eigen gegevens worden aangepast. Om in te loggen in het webportaal is een UZI-pas of ZORG-ID Mobiel/Smartcard nodig.
2. een (API-)koppeling met het Informatiesysteem van de zorgaanbieder, zodat tijdens het zorgproces snel de juiste contactgegevens kunnen worden gebruikt.

Het is de verwachting dat ZORG-AB in de loop van 2026 gaat voldoen aan het internationale adresprofiel (mCSD) wat een voorwaarde is om o.a. adresgegevens correct en betrouwbaar over te kunnen nemen.

Wat je nu al kan doen

- Log in op het ZORG-AB webportaal met de UZI-pas of ZORG-ID.
- Controleer in het webportaal of de gegevens goed staan. Zo niet, pas deze in de bronsystemen aan: o.a. KvK-register, AGB-register/Vektis, UZI-register, MedMij ZAL, LSP-register, BIG-register en/of KvK-register
- Vul in het webportaal gegevens verder aan, zoals het Edifact- en het medisch mailadres.
- Neem contact op met uw leverancier voor het gebruik van ZORG-AB in het eigen softwaresysteem. Een overzicht van leveranciers die ZORG-AB aanbieden, is te vinden op [VZVZ.nl](https://vzvz.nl)

Middelen

VZVZ regio- & implementatie-adviseurs

ZORG-AB gegevens aanvullen

Bronregisters bijwerken

LRZa & bronnen bijwerken

Identificatie - Wat kunnen we nu al doen?

Tref voorbereidingen voor identificatie

- Inventariseer organisatie abonneenummer (URA /Dezi)
- Controleer relevante medewerker-ID (UZI/Dezi nr)*
- Koppel UZI rolcodes aan medewerkers

Wet DIAZ/Dezistelsel vanaf 1 juli 2026

- Zie ook: www.dezi.nl

Ontwikkelingen in de gaten houden

- URA-nr en UZI-nr gaan vanzelf over naar resp. Dezi-abonnee-nr en Dezi-nr in Dezi-register
- Voor solistisch werkende zorgverlener: zelf nieuwe registratie in Dezi-register aanvragen

Authenticatie – Wat kunnen we nu al doen?

Oriënteren op geschikte inlogmiddel

Categorieën erkende inlogmiddelen:

1. WDO erkend (DigiD)
2. Vanuit eIDAS erkend (wallets)
3. Voldoen NEN 7518 (UZI-pas, Zorg-ID Smartcard*/Mobiel* of ziekenhuispas*)

Bekijk per middel wat effect is op processen en beleid (zorg, HR, IT)

Wet DIAZ/Dezistelsel vanaf 1 juli 2026

- Zie ook: [Dezi.nl](https://dezi.nl)

Ontwikkelingen in de gaten houden

- De UZI-pas bruikbaar tot 1 nov. 2028. Aanvragen tot 1 nov. 2027. Per 1 jan. 2031 inloggen via Dezi verplicht.
- Vanaf juli 2026 worden zorgaanbieders en zorgverleners gemigreerd van het UZI-register naar het Dezi-register.

Autorisatie – Wat kunnen we nu al doen?

Inventariseer en trek samen op in de regio

- Breng relevante ICT-landschap en bestaande autorisatie-matrices in kaart
- Inventariseer partijen in de regio waarmee gevoelige gegevens worden uitgewisseld
- Trek samen op voor regionale samenwerking voor autorisatie (richtlijnen, afspraken, beleid)

Er komen landelijke afspraken

- VWS voert centrale regie
- Autorisatierichtlijnen per gegevensuitwisseling
- Definitie rollen en verantwoordelijkheden
- Ruimte voor decentrale afspraken

Ontwikkelingen in de gaten houden

- Gaat 'landen' in Twiin afsprakenstelsel

Toestemming – Wat kunnen we doen?

Maak een Mitz-implementatieplan

- Bekijk de stappen op weg naar Mitz op www.mitz-toestemming.nl
- Check of de voor jou relevante softwareleveranciers zijn aangesloten op Mitz en wat er gaat veranderen
- Kijk zelf ook eens op MijnMitz

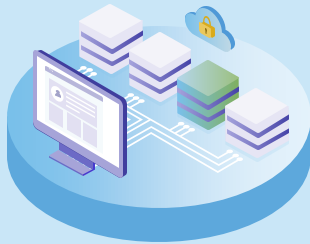
Mitz aangewezen als online toestemmingsvoorziening

- Vastgesteld; kamerbrief

Ontwikkelingen richting livegang in de gaten houden

- Ga na of uw huidige toestemmingsregistratie kan worden overgezet naar Mitz
- Voor de uitrol worden meerdere sporen gevolgd: regionaal, sectorgericht, ketengericht of via landelijke programma's

Lokalisatie – Wat kunnen we nu al doen?

Op de hoogte zijn

- Informeer je op hoofdlijnen over de gepubliceerde norm NEN 7519

Uitwisseling

- Voor uitwisseling van beelden tussen zorgaanbieders kan als oplossing de lokalisatiefunctie van Mitz worden gebruikt
- Daarnaast wordt koppeling met (regionale) oplossingen onderzocht voor bredere toepassing van Mitz

Ontwikkelingen in de gaten houden

- In opdracht van VWS worden aanvullende componenten ontwikkeld

Adressering – Wat kunnen we nu al doen?

Controleer gegevens en vul aan

- Controleer in het ZORG-AB webportaal of gegevens goed staan. Zo niet, pas deze aan in de bronsystemen (o.a. AGB, UZI-register, KvK, BIG)
- Vul gegevens aan via het ZORG-AB webportaal (Edifact- en veilig mailadres)

LRZa als vindplaats voor adresboeken

Kandidaat-adresboeken:

- ZORG-AB
- Enovation adresboek
- ZorgDomein adresboek
- Etc.

Booozt richt zich op ZORG-AB

Ontwikkelingen in de gaten houden

- Doorontwikkeling functionaliteit en bruikbaarheid van ZORG-AB
- Voortgang leveranciers m.b.t. inbouwen van ZORG-AB in het softwaresysteem.

Booozt

Basis op orde & ondersteuning zorgtoepassingen

Booozt.nl